

ส่วนประกอบแบบที่ 1

แบบบันทึกข้อมูลสภาวะช่องปากและพฤติกรรมเด็ก 18 เดือน แบ่งเป็น 4 หมวด คือข้อมูลพื้นฐานบุคคล ,
เฝ้าระวังพฤติกรรม,เฝ้าระวังโรค/ก่อนเกิดโรค และเคยได้รับการ

- หมวด ข้อมูลพื้นฐานบุคคล เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสอบถาม
- หมวด เฝ้าระวังพฤติกรรม เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือการสอบถามผู้ปกครอง
- หมวด เฝ้าระวังโรค/ก่อนเกิดโรค เป็นข้อมูลที่ได้จากทันตบุคลากรตรวจดูช่องปากเด็ก
- หมวด เคยได้รับการ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือการสอบถามผู้ปกครอง หรือดูสมุดเล่มสีชมพูประกอบ

คำนิยามแบบที่ 1

- นมหวาน/นมเปรี้ยว หมายถึง นมที่ปรุงแต่งกลิ่นสีรสไม่ว่าจะมีการเติมวัตถุที่มีคุณค่าทางอาหารอื่นใดหรือไม่
- เครื่องดื่มรสหวาน หมายถึง เครื่องดื่มที่ปรุงแต่งกลิ่นสีรสไม่ว่าจะมีการเติมวัตถุที่มีคุณค่าทางอาหารอื่นใดหรือไม่
- ขนม หมายถึง อาหารที่กินนอกมื้ออาหาร ซึ่งไม่ใช่อาหารมื้อหลัก โดยอาจกินเพื่อลดความหิว ความอร่อย หรือ เพิ่มพลังงาน ซึ่งมีแป้ง หรือน้ำตาลเป็นส่วนประกอบ
- Plaque หมายถึง คราบจุลินทรีย์ ในช่องปากที่เกาะตามผิวฟัน
- White Spot หมายถึง บริเวณที่เป็นโรคฟันผุระยะเริ่มต้นในชั้นผิวเคลือบฟัน มีลักษณะเป็นรอยขาวขุ่นรวม inactive enamel caries
- ฟันผุ คือ ฟันที่มีรูผุ (cavity) ที่ด้านใดด้านหนึ่งบนฟัน หรือเป็นฟันผุที่กินลึกเข้าไปใต้เคลือบฟัน มีพื้นหรือผนังนิ่ม
- ตรวจช่องปาก หมายถึง การตรวจความสะอาดในช่องปาก ตรวจสุขภาพของเหงือก ตรวจฟันว่ามีสิ่งผิดปกติหรือไม่ เมื่อเด็กรับวัคซีน MMR หรือช่วงอายุ 18 เดือน
- คำแนะนำการดูแลสุขภาพช่องปาก หมายถึง คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคเพื่อสุขภาพปากและฟันที่ดี ตลอดจนแนะนำบริเวณที่ต้องดูแลเป็นพิเศษระหว่างแปรงฟัน แนะนำการบริโภคอาหารไม่ให้เสี่ยงต่อการเป็นโรค
- ได้รับฟลูออไรด์ หมายถึง การได้รับฟลูออไรด์เฉพาะที่ใช้ทาเพื่อการป้องกันฟันผุ
- ผู้ปกครองได้รับการฝึกแปรงฟันแบบHand On หมายถึง ผู้ปกครองของเด็กได้รับการฝึกแปรงฟันแบบลงมือปฏิบัติ (Hand On) โดยทันตบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

คำอธิบายการลงข้อมูลแบบที่ 1

ข้อมูลสถานบริการ	
ชื่อสถานบริการ	สถานบริการที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
ตำบล	ตำบลที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
อำเภอ	อำเภอที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
จังหวัด	จังหวัดที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
ข้อมูลพื้นฐานบุคคล	
ID	เลขประจำตัวของเด็กอายุ 18 เดือน ซึ่งสามารถหาได้จากสมุดเล่มสีชมพู หรือจะใช้เป็นตัวเลขที่จังหวัดกำหนดเองสำหรับการสำรวจรอบนี้เพื่อเป็นการเผื่อระวัง โดยระบุเลขประจำตัวเด็ก
ชื่อ-สกุล	ชื่อ-นามสกุลของเด็กอายุ 18 เดือน โดยระบุชื่อ-นามสกุล
เพศ	เพศของเด็กอายุ 18 เดือน โดยระบุหมายเลขเพศ (ชาย=1 หญิง=2)
อายุ(เดือน)	อายุของเด็กเป็นจำนวนเต็มเดือน โดยระบุตัวเลขอายุเป็นจำนวนเต็ม
ข้อมูลเฝ้าระวังพฤติกรรม	
บริโภคนมรสหวาน/เปรี้ยว	เด็กบริโภคนมหวาน/เปรี้ยวใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
บริโภคเครื่องดื่มรสหวาน	เด็กบริโภคเครื่องดื่มรสหวานที่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์นมใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ใช้ขวดนม	เด็กใช้ขวดนมใส่เครื่องดื่มใดๆใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
กินขนม	เด็กกินขนมจำนวนกี่ครั้งใน 1 วัน โดยระบุจำนวน (จำนวนครั้ง/วัน) ไม่นับรวมขนมที่กินพร้อมมื้ออาหารหลัก
แปรงฟัน(โดยผู้ปกครอง)ทุกวัน	การที่ผู้ปกครองแปรงฟันให้เด็กทุกวัน ซึ่งจะถาม 2 คำถามคือซึ่งผู้ปกครองแปรงฟันก่อนนอนให้เด็กทุกวันใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0) และผู้ปกครองแปรงฟันให้เด็กจำนวนกี่ครั้งใน 1 วัน โดยระบุจำนวน (จำนวนครั้ง/วัน)
ใช้ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์	เด็กได้รับการแปรงฟันโดยใช้ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ข้อมูลเฝ้าระวัง/ก่อนเกิดโรค	
Plaque สีใดสีหนึ่งใน 4 สีหน้า	พบ Plaque ที่สีใดสีหนึ่งใน 4 สีหน้าของเด็ก โดยระบุหมายเลขคำตอบ (มี=1 ไม่มี=0)
White Spot สีใดสีหนึ่ง	พบ White Spot ที่สีใดสีหนึ่งที่ฟันของเด็ก โดยระบุหมายเลขคำตอบ (มี=1 ไม่มี=0)
ฟันผุ	เด็กมีฟันผุจำนวนกี่ซี่ โดยระบุจำนวนซี่ไม่ใช่หมายเลขซี่
ข้อมูลเคยได้รับการบริการในช่วง 9-12 เดือน	
- กรณีที่ผู้ปกครองนำสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก(สมุดสีชมพู)มาในวันสำรวจ ให้ผู้สัมภาษณ์ดูข้อมูลจากในสมุด - กรณีที่ไม่ได้นำสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก(สมุดสีชมพู)มาในวันสำรวจ หรือไม่มี ผู้สัมภาษณ์ต้องสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครอง	
ได้รับการตรวจช่องปากเมื่อเด็กรับวัคซีนอายุ 18 เดือน	การที่เด็กเคยได้รับการตรวจช่องปากเมื่อตอนที่เด็กมารับวัคซีนอายุ 18 เดือน โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ได้รับคำแนะนำการดูแลสุขภาพช่องปาก	การที่ผู้ดูแลเด็กเคยได้รับคำแนะนำในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็ก โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ได้รับฟลูออไรด์	การที่เด็กเคยได้รับฟลูออไรด์เฉพาะที่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)

ผู้ปกครองได้รับการฝึกแปรงฟันแบบ Hand On	การที่ผู้ปกครองของเด็กเคยได้รับการฝึกแปรงฟันแบบลงมือปฏิบัติ (Hand On) จากทันตบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)

หมายเหตุ กรณีที่ไม่ได้เก็บข้อมูลหรือไม่มีข้อมูลให้เคาะข้ามไม่ต้องใส่เครื่องหมายใดลงไป

ส่วนประกอบแบบที่ 2

แบบการสำรวจพฤติกรรมและสภาวะช่องปากเด็กอายุ 3 ปีในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรืออนุบาล แบ่งเป็น 3 หมวด คือ ข้อมูลพื้นฐานบุคคล, พฤติกรรมซึ่งพบในวันสำรวจ และสุขภาพช่องปาก

- หมวด ข้อมูลพื้นฐานบุคคล เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสอบถาม
- หมวด พฤติกรรมซึ่งพบในวันสำรวจ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตหรือการสอบถามผู้ดูแลเด็กใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรืออนุบาล ส่วนการแปรงฟันตอนเช้าของเด็กเป็นข้อมูลที่ได้จากการสอบถามจากเด็ก
- หมวด สุขภาพช่องปาก เป็นข้อมูลที่ได้จากทันตบุคลากรตรวจดูช่องปากเด็ก

คำนิยามแบบที่ 2

- นมหวาน/นมเปรี้ยว หมายถึงนมที่ปรุงแต่งกลิ่นสีรสไม่ว่าจะมีการเติมวัตถุที่มีคุณค่า ทางอาหารอื่นใดหรือไม่
- ขนม หมายถึง อาหารที่กินนอกมื้ออาหาร ซึ่งไม่ใช่อาหารมื้อหลัก โดยอาจกินเพื่อลดความหิว ความอร่อย หรือ เพิ่มพลังงาน ซึ่งมีแป้ง หรือน้ำตาลเป็นส่วนประกอบ หนึ่งกะมิกึ่งสำเร็จรูปที่รับประทานแบบแห้งนับเป็นขนม
- แปรงฟันตอนเช้า หมายถึง การใช้แปรงสีฟันทำความสะอาดฟัน แปรงฟันหลังจากตื่นนอนตอนเช้า หรือหลังรับประทานอาหารเช้า
- plaque หมายถึง คราบจุลินทรีย์ในช่องปากที่เกาะอยู่ตามผิวฟัน
- White Spot หมายถึง บริเวณที่เป็นโรคฟันผุระยะเริ่มต้นในชั้นผิวเคลือบฟัน มีลักษณะเป็นรอยขาวขุ่นรวม inactive enamel caries
- ุค (d) หมายถึง ฟันที่มีรูผุ (cavity) ที่ด้านใดด้านหนึ่งบนฟัน หรือเป็นฟันผุที่กินลึกเข้าไปใต้เคลือบฟัน มีฟันหรือผนังนุ่ม หรือฟันที่อุดแล้วแต่มีรอยผุเพิ่ม
- อด (f) หมายถึง ฟันที่ได้รับการบูรณะ เพื่อให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ โดยมีรูปร่างลักษณะเหมือน หรือใกล้เคียงฟันเดิมและไม่มีรอยผุ
- ถอน (m) หมายถึง ฟันที่ถูกถอน ทำให้เกิดช่องว่างจากการถอนฟัน

คำอธิบายการลงข้อมูลแบบที่ 2

ข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	
ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระบุชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่บันทึกข้อมูล
ตำบล	ระบุชื่อตำบลที่บันทึกข้อมูล
อำเภอ	ระบุชื่ออำเภอที่บันทึกข้อมูล
จังหวัด	ระบุชื่อจังหวัดที่บันทึกข้อมูล
ข้อมูลพื้นฐานบุคคล	
ID	ระบุเลขประจำตัวของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ชื่อ	ระบุชื่อ-นามสกุลของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เพศ	ระบุเพศของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ชาย=1 หญิง=2)
อายุ(ปี)	เด็กอายุ 3 ปี (อายุ 3 ปีเต็ม ถึง อายุ 3 ปี 11 เดือน 29 วัน) โดยดูจากทะเบียนเด็กจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ข้อมูลพฤติกรรมที่พบในวันที่สำรวจ	
นมหวาน/นมเปรี้ยว	เด็กนำนมหวาน/นมเปรี้ยวมาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือมีนมหวาน/นมเปรี้ยวในวันที่สำรวจ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ขวดนม	เด็กนำขวดนมมาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือมีขวดนมในวันที่สำรวจ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ขนม	เด็กนำขนมมาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือมีขนมในวันที่สำรวจ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
แปรงฟันตอนเช้า	เด็กแปรงฟันตอนเช้าในวันที่สำรวจใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ข้อมูลสภาพช่องปาก	
Plaque สีใดสีหนึ่งใน 4 สีหน้า	พบ Plaque ที่ฟันสีใดสีหนึ่งใน 4 สีหน้าของเด็ก โดยระบุหมายเลขคำตอบ (มี=1 ไม่มี=0)
White Spot สีใดสีหนึ่ง	พบ White Spot ที่สีใดสีหนึ่งที่ฟันของเด็ก โดยระบุหมายเลขคำตอบ (มี=1 ไม่มี=0)
ผุ (d)	เด็กมีฟันผุจำนวนกี่ซี่ โดยระบุจำนวนซี่ไม่ใช่หมายเลขซี่
อุด (f)	เด็กมีฟันอุดจำนวนกี่ซี่ โดยระบุจำนวนซี่ไม่ใช่หมายเลขซี่
ถอน (m)	เด็กมีฟันที่ถูกถอนจำนวนกี่ซี่ โดยระบุจำนวนซี่ไม่ใช่หมายเลขซี่

หมายเหตุ กรณีที่ไม่ได้เก็บข้อมูลหรือไม่มีข้อมูลให้เคาะข้ามไม่ต้องใส่เครื่องหมายใดๆลงไป

ส่วนประกอบแบบที่ 3

แบบการสำรวจสภาวะช่องปากและพฤติกรรมในเด็กประถมศึกษา แบ่งเป็น 4 หมวด คือข้อมูลพื้นฐาน บุคคล ,สภาพช่องปาก,การบริโภคขนม/เครื่องดื่ม/ลูกอม และการแปรงฟัน

- หมวด ข้อมูลพื้นฐานบุคคล เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสอบถาม
- หมวด สภาพช่องปาก เป็นข้อมูลที่ได้จากทันตบุคลากรตรวจดูช่องปากเด็ก
- หมวด การบริโภคขนม/เครื่องดื่ม/ลูกอม เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสอบถาม
- หมวด การแปรงฟัน เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสอบถาม

คำนิยามแบบที่ 3

ปราศจากโรคฟันผุ หมายถึง ฟันทุกซี่ในช่องปากเป็นฟันปรกติ ไม่มีสภาวะ ผุ/ถอน/อุด

ฟันผุ (D) หมายถึง ฟันที่มีรูผุ (cavity) ที่ด้านใดด้านหนึ่งบนฟัน หรือเป็นฟันผุที่กินลึกเข้าไปใต้เคลือบฟัน มีพื้นหรือผนังนิ่ม หรือฟันที่อุดแล้วแต่มีรอยผุเพิ่ม

ฟันอุด (F) หมายถึง การบูรณะฟัน เพื่อให้ฟันอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ โดยมีรูปร่างลักษณะเหมือน หรือใกล้เคียงฟันเดิมและไม่มีรอยผุ

ฟันที่ถูกถอน (M) หมายถึง ช่องว่างที่เกิดขึ้นจากการถอนฟัน

ฟันตกกระ หมายถึง ภาวะที่เคลือบฟันผิดปกติ ตั้งแต่เห็นเป็นแถบขาวขุ่นพาดขวางตัวฟัน ไปจนถึงขาวขุ่นทั้งซี่ ในระดับรุนแรงมีหลุมสีน้ำตาล โดยปกติการเป็นฟันตกกระจะสมมาตรคือเป็นทั้งซ้าย-ขวา การตรวจฟันตกกระให้ดูทั้งปากแล้วจึงตัดสินใจว่าเป็นฟันตกกระหรือไม่

สภาวะเหงือกอักเสบ หมายถึง เหงือกเลือดออกจากการ probe (probe เฉพาะฟันแท้) กรณีที่ไม่ใช้ probe ในการตรวจเหงือกอักเสบ ผู้ตรวจจะใช้ลักษณะสีและพื้นผิวของเหงือกเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ โดยเหงือกอักเสบจะมีลักษณะย่นและมีสีชมพูแดง บางครั้งอาจพบมีเลือดออกเอง

น้ำอืดลม หมายถึง เครื่องดื่มที่มีการเติม/อัด ก๊าซในน้ำหวานทั้งในรูปของบรรจุภัณฑ์สำเร็จรูปหรือการดักแบ่งขายหรือการผสมขายเอง

น้ำหวาน หมายถึง น้ำที่มีส่วนผสมของน้ำตาล สารแต่งกลิ่นสี ทั้งในรูปของบรรจุภัณฑ์สำเร็จรูปหรือการดักแบ่งขายหรือการผสมขายเอง

ขนม หมายถึง อาหารที่กินนอกมื้ออาหาร ซึ่งไม่ใช่อาหารมื้อหลัก โดยอาจกินเพื่อลดความหิว ความอร่อย หรือ เพิ่มพลังงาน ซึ่งมีแป้ง หรือน้ำตาลเป็นส่วนประกอบ อนึ่งบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปที่รับประทานแบบแห้งนับเป็นอาหาร

ลูกอม หมากฝรั่ง เยลลี่ หมายถึง ลูกอมแบบแข็ง ลูกอมแบบเหนียว นมอัดเม็ด อมยิ้ม หมากฝรั่ง เยลลี่ แปรงฟันแบบ 222 หมายถึง การแปรงฟัน อย่างน้อย 2 ครั้ง/วัน แต่แต่ละครั้งใช้เวลาแปรงไม่น้อยกว่า 2 นาที และไม่รับประทานอาหารใดได้เลยหลังการแปรงฟันอย่างน้อย 2 ชั่วโมง

การรับบริการในรอบ1ปี หมายถึง การรับบริการงานบริการส่งเสริมป้องกันรักษาทางทันตกรรมทุกประเภท เช่น ตรวจสุขภาพช่องปาก ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน ได้รับการอุดฟัน การถอนฟัน ขูดหินน้ำลาย เป็นต้น โดยทันตบุคลากร

คำอธิบายการลงข้อมูลแบบที่ 3

ข้อมูลโรงเรียน	
ชื่อโรงเรียน	โรงเรียนที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
ตำบล	ตำบลที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
อำเภอ	อำเภอที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
จังหวัด	จังหวัดที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
ข้อมูลพื้นฐานบุคคล	
ID	เลขประจำตัวของเด็กชั้นป.6 ซึ่งจะใช้เป็นตัวเลขที่จังหวัดกำหนดเองสำหรับการสำรวจรอบนี้เพื่อเป็นการเผื่อระวัง โดยระบุเลขประจำตัว
ชื่อ	ชื่อ-นามสกุลของเด็กชั้นป.6 โดยระบุชื่อ-นามสกุล
เพศ	เพศของเด็กชั้นป.6 โดยระบุหมายเลขเพศ (ชาย=1 หญิง=2)
อายุ	อายุของเด็กชั้น ป.6 เป็นจำนวนเต็มปี โดยระบุตัวเลขอายุเป็นจำนวนเต็ม (นับอายุชนวันเกิด)
ข้อมูลสภาพช่องปาก	
ฟัน	เด็กมีฟันผุจำนวนกี่ซี่ โดยระบุจำนวนซี่ไม่ใช่หมายเลขซี่
อุด	เด็กมีฟันที่ได้รับการอุดจำนวนกี่ซี่ โดยระบุจำนวนซี่ไม่ใช่หมายเลขซี่
ถอน	เด็กมีฟันที่ได้รับการถอนไปแล้วจำนวนกี่ซี่ โดยระบุจำนวนซี่ไม่ใช่หมายเลขซี่
สภาวะฟันตกรกระ	เด็กมีสภาวะฟันตกรกระใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
สภาวะเหงือกอักเสบ	เด็กมีสภาวะเหงือกอักเสบใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ข้อมูลการบริโภคขนม/เครื่องดื่ม/ลูกอม	
กินระหว่างมื้อ	เด็กบริโภคขนม/เครื่องดื่ม/ลูกอมอย่างน้อย 1 อย่างระหว่างมื้อจำนวนกี่ครั้งในวัน โดยระบุจำนวนครั้ง/วัน
น้ำหวาน 4-7 วัน/สัปดาห์	เด็กบริโภคน้ำหวาน 4-7 วัน/สัปดาห์ใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
น้ำหวาน	เด็กบริโภคน้ำหวานจำนวนกี่ครั้งในวัน โดยระบุจำนวนครั้ง/วัน
น้ำอัดลม 4-7 วัน/สัปดาห์	เด็กบริโภคน้ำอัดลม 4-7 วัน/สัปดาห์ใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
น้ำอัดลม	เด็กบริโภคน้ำอัดลมจำนวนกี่ครั้งในวัน โดยระบุจำนวนครั้ง/วัน
กินขนม	เด็กบริโภคขนมจำนวนกี่ครั้งในวัน โดยระบุจำนวนครั้ง/วัน
ลูกอม,หมากฝรั่ง,เยลลี่	เด็กบริโภคลูกอมจำนวนกี่เม็ดในวัน โดยระบุจำนวนเม็ด/วัน
ข้อมูลการแปรงฟัน	
แปรงฟัน 2 ครั้ง/วัน	เด็กแปรงฟันอย่างน้อย 2 ครั้ง/วันใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
แปรงฟัน 2 นาที/ครั้ง	เด็กแปรงฟันไม่น้อยกว่า 2 นาที/ครั้งใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ไม่กินอาหารหลังแปรงฟัน 2 ชั่วโมง	เด็กไม่รับประทานอาหารใดเลยหลังการแปรงฟันเป็นอย่างน้อย 2 ชั่วโมงใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ข้อมูลการรับบริการในรอบปีที่ผ่านมา	
การรับบริการในรอบปี	เด็กได้รับบริการในรอบปีที่ผ่านมาใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)

หมายเหตุ กรณีที่ไม่ได้เก็บข้อมูลหรือไม่มีข้อมูลให้เคาะข้ามไม่ต้องใส่เครื่องหมายใดๆลงไป

ส่วนประกอบแบบที่ 4

แบบการสำรวจกิจกรรมทันตสุขภาพในโรงเรียน แบ่งเป็น 7 ข้อ

คำนิยามแบบที่ 4

- ทันตสุขภาพ หมายถึง สภาวะในช่องปาก ทั้งฟัน เหงือก อวัยวะปริทันต์ และเยื่อเมือกโดยรอบ ภายในช่องปาก
- น้ำดื่มสะอาด หมายถึง น้ำดื่มที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานประปาดื่มได้ (ฟลูออไรด์ไม่เกิน 0.7 มิลลิกรัมต่อลิตร)
- กิจกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง จัดการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันด้วยยาสีฟันผสม ฟลูออไรด์ ,จัดผลไม้ในมือกลางวันของเด็ก ,จัดกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ด้านสุขภาพช่องปากในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

แบบสำรวจกิจกรรมทันตสุขภาพในโรงเรียน

คำชี้แจง : แบบสำรวจฉบับนี้ให้เก็บข้อมูลเฉพาะโรงเรียนที่เป็นจุดสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปาก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินและปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานซึ่งใช้ในระบบปรกติ

โรงเรียน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

จำนวนนักเรียน.....คน ปีการศึกษา.....

โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่อไปนี้หรือไม่(ทำเครื่องหมาย ✓ หน้ารายการ)

1. กิจกรรมการตรวจสุขภาพช่องปาก

ไม่มี มี ☺ ตรวจโดยใคร และตรวจกี่ครั้งในรอบปีที่ผ่านมา

ครู ไม่ใช่ ใช่ ☺☺ ตรวจกี่ครั้งในรอบปีที่ผ่านมา ปีละ ..... ครั้ง

จนท. ไม่ใช่ ใช่ ☺☺ ตรวจกี่ครั้งในรอบปีที่ผ่านมา ปีละ ..... ครั้ง

2. กิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน ดำเนินการทุกชั้นปี ดำเนินการบางชั้น/บางคน ไม่ได้ดำเนินการ

3. โรงเรียนมีการขายขนมและเครื่องดื่มต่อไปนี้หรือไม่ (เลือกขนม/เครื่องดื่มได้มากกว่า 1 รายการ)

ลูกอม ทอฟฟี่

นมเปรี้ยว

ขนมกรุบกรอบ/ขนมเหนียวติดฟัน

นมปรุงแต่งรส

น้ำอัดลม

ไอศกรีม

น้ำหวาน

ไม่มีอาหารว่างทั้ง 7 อย่าง

4. โรงเรียนมีการจัดน้ำดื่มสะอาดให้กับนักเรียนหรือไม่

ไม่มี/มีแต่ไม่สะอาด

มี ☺ มีการจัดน้ำดื่มสะอาดอย่างไร

น้ำไม่เย็น น้ำเย็น

มีน้ำดื่มบรรจุขวดขาย

5. โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ (ขอดูแผนการจัดการ

เรียนรู้ของโรงเรียน)

มีทุกชั้นปี

มีบางชั้นปี ได้แก่.....

ไม่มี

6. ปีการศึกษาที่โรงเรียนมีการติดต่อสถานบริการเพื่อส่งเด็กไปทำฟันหรือมีหมอมารับบริการที่โรงเรียนหรือไม่

มี

ไม่มี เพราะ.....

7. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพให้เด็กชั้นอนุบาลหรือไม่อย่างไร (เลือกกิจกรรมได้มากกว่า 1 รายการ)

โรงเรียนไม่มีห้องเรียนชั้นอนุบาล

จัดการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์

จัดผลไม้ในมือกลางวันของเด็กจำนวน.....วัน/สัปดาห์

จัดกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ด้านสุขภาพช่องปากในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

หมายเหตุ น้ำดื่มสะอาดหมายถึงน้ำดื่มที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานประปาดื่มได้

ผู้ให้ข้อมูล.....

ผู้บันทึก.....

_____/_____/_____

(_____ วัน/เดือน/ปี)

คำอธิบายการลงข้อมูลแบบที่ 4

ข้อมูลโรงเรียน	
ชื่อโรงเรียน	โรงเรียนที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
ตำบล	ตำบลที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
อำเภอ	อำเภอที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
จังหวัด	จังหวัดที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน	
จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนหน่วยเป็นคน
ปีการศึกษา	ปีการศึกษาของโรงเรียน โดยระบุปีการศึกษา
ข้อมูลกิจกรรม	
ข้อที่1-7	เลือกคำตอบตามความเป็นจริง

ส่วนประกอบแบบที่ 5

แบบบันทึกข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวังสุขภาพช่องปากในกลุ่มผู้สูงอายุ แบ่งเป็น 5 หมวด ได้แก่ หมวด ข้อมูลพื้นฐานบุคคล, ปัจจัยเสี่ยง, พฤติกรรมการดูแล ,สภาวะช่องปาก และการรับบริการใน 1 ปี

- หมวด ข้อมูลพื้นฐานบุคคล เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสอบถาม
- หมวด ปัจจัยเสี่ยง เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือการสอบถามหรือสังเกต
- หมวด พฤติกรรมการดูแล เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสอบถาม
- หมวด สภาวะช่องปาก เป็นข้อมูลที่ได้จากทันตบุคลากรตรวจดูช่องปาก
- หมวด การรับบริการใน1ปี เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือการสอบถาม

คำนิยามแบบที่ 5

• การใช้ยารักษาโรคทางระบบ หมายถึง การใช้ยารักษาโรคเรื้อรังกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นประจำทุกวัน ที่ส่งผลต่อภาวะน้ำลายแห้ง ได้แก่ กลุ่มยารักษาความดันโลหิตสูง ยาด้านภาวะซึมเศร้า ยาแก้แพ้ ยารักษาโรคพากิน สั้น

กลุ่มของยารักษาโรคเรื้อรัง	อาการแสดงในช่องปาก
กลุ่มยาขับปัสสาวะ(Diuretic agents) เช่น คลอโรไทอาไซด์ (chlorothiazide) บูมีทาไมด์ (bumetanide) ฟูโรซาไมด์ (furosamide) และอะมิโลไรด์ (amiloride)	ภาวะปากแห้ง รอยโรคไลเคนอยด์
ยาด้านแอลฟา(Alpha blocker) เช่น พร่าโซซิน(prazosin) ทีราโซซิน (terazosin)	ภาวะปากแห้ง การรับรสเปลี่ยนแปลง
ยาด้านแคลเซียม (Calcium-channel blockers: CCB) เช่น นิฟิดีพีน (nifedipine) และเวอราปามิล (verapamil)	เหงื่ออกเกิน ภาวะปากแห้ง การรับรสเปลี่ยนแปลง
ยาที่ออกฤทธิ์ต่อส่วนกลาง(Centrally acting drugs) เช่น คลอนิดีน(clonidine) เมทิลโดปา(methyl dopa) ริเซอ์พิน (reserpine)	ภาวะปากแห้ง การรับรสเปลี่ยนแปลง อาการเจ็บปวดบริเวณต่อมน้ำลายหน้าหู
ยาแก้แพ้(Antihistamine) เช่น Chlorpheniramine, Bropheniramine, Triprolidine , Diphenhydramine, Hydroxyzine, Cyproheptadine , Carbinoxamine , Meclizine , Cyclicine เป็นต้น	ปากแห้ง คอแห้ง เสมหะเหนียว
ยาด้านภาวะซึมเศร้า (Antidepressants) เช่น Amitriptyline HCl	มีฤทธิ์ anticholinergic effect ทำให้เกิด ปากแห้ง หัวใจเต้นเร็ว ปัสสาวะคั่ง ท้องผูก
ยารักษา Parkinson disease(PD) เป็นกลุ่ม anticholinergic เช่น Trihexyphenidyl , Bentrropine	

- การสูบบุหรี่ หรือ การใช้ยาเส้น(เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากใบยาสูบ หันเป็นชิ้นเล็กๆสำหรับมวนสูบ) หมายถึง ปัจจุบันยังสูบบุหรี่หรือใช้ยาเส้นเป็นประจำทุกวัน อย่างน้อย10มวน/วัน หรือ เคยสูบเป็นประจำทุกวัน อย่างน้อย10มวน/วัน แต่ปัจจุบันเลิกแล้วไม่เกิน 10 ปี
- การเคี้ยวหมาก หมายถึง ปัจจุบันยังเคี้ยวหมากเป็นประจำทุกวัน
- การเป็นเบาหวาน หมายถึง ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์แล้ว ว่าเป็นเบาหวาน การควบคุมระดับน้ำตาลตามค่าเป้าหมายที่ควบคุมได้ คือ HbA1c < 7 หรือ FPG < 126 mg/dl ตามข้อมูลผู้ป่วยได้รับการไปพบแพทย์ ครั้งล่าสุด หรือ จากทะเบียนประวัติ
- การแปรงฟันแท่งก่อนนอน หมายถึง มีการแปรงฟันแท่ง อย่างน้อยก่อนนอนทุกวัน ทั้งด้วยตนเองหรือผู้ดูแล
- ใช้ไหมขัดฟัน/แปรงซอกฟัน หมายถึง การทำความสะอาดซอกฟันแท้โดยใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดได้แก่ ไหมขัดฟัน หรือ แปรงซอกฟัน เป็นประจำทุกวัน
- จำนวนฟันแท้ หมายถึง จำนวนซี่ฟันแท้ที่ใช้งานได้ (ไม่นับรวม กรณี เหลือแต่รากฟันที่จำเป็นต้องถอนหรือ ฟันโยก ตั้งแต่ 3 degree ที่ต้องถอน)
- คู่สบฟันหลัง หมายถึง จำนวนคู่สบฟันกรามน้อย และ/หรือฟันกราม อาจเป็นฟันแท้หรือฟันเทียมก็ได้ ทั้งด้านซ้ายและขวา นับรวมกันอย่างน้อย 4 คู่สบขึ้นไป
- การใส่ฟันเทียมถอดได้ หมายถึง การใส่ฟันเทียมชนิดถอดได้เพื่อการเคี้ยวอาหาร และ/หรือ เพื่อความสวยงาม โดยนับจำนวนซี่ฟันเทียม
- การได้รับบริการป้องกัน /รักษา เพื่อการเก็บรักษาฟันแท้ หมายถึง การได้รับบริการเชิงป้องกัน เช่น การขัดทำความสะอาดฟัน การใช้ฟลูออไรด์เข้มข้นสูงเฉพาะที่ หรือ การรักษาที่สามารถเก็บฟันแท้ไว้ได้ เช่น การอุดฟัน รักษาโรคฟัน ขูดหินปูน เกลารากฟัน ครอบฟัน หรือ การตรวจ ที่มีคำแนะนำหรือฝึกปฏิบัติร่วมด้วย เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลบริเวณที่เสี่ยงในช่องปากได้ (ไม่นับรวม กรณีตรวจเพื่อแจ้งสถานะช่องปากให้ผู้สูงอายุทราบ)

หมายเหตุ เก็บข้อมูลในกลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในชมรมสูงอายุ ไม่ควรเป็นประชากรเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มที่เข้ามาใช้บริการที่สถานพยาบาล

คำอธิบายการลงข้อมูลแบบที่ 5

ข้อมูลหมู่บ้าน/ชุมชน	
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน	หมู่บ้าน/ชุมชนที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
ตำบล	ตำบลที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
อำเภอ	อำเภอที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
จังหวัด	จังหวัดที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
ข้อมูลพื้นฐานบุคคล	
ID	เลขประจำตัวของผู้สูงอายุ ซึ่งจะใช้เป็นตัวเลขที่จังหวัดกำหนดเองสำหรับการสำรวจรอบนี้เพื่อเป็นการเฝ้าระวัง โดยระบุเลขประจำตัว
ชื่อ	ชื่อ-นามสกุลของผู้สูงอายุ โดยระบุชื่อ-นามสกุล
เพศ	เพศของผู้สูงอายุ โดยระบุหมายเลขเพศ (ชาย=1 หญิง=2)
อายุ	อายุของผู้สูงอายุ เป็นจำนวนเต็มปี โดยระบุตัวเลขอายุเป็นจำนวนเต็ม
ข้อมูลปัจจัยเสี่ยง	
ใช้ยารักษาโรคเป็นประจำ	ผู้สูงอายุได้มีการใช้ยารักษาโรคเรื้อรังทางระบบใช้หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
เบาหวาน	ผู้สูงอายุเป็นโรคเบาหวานหรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ไม่เป็น/ไม่รู้/ไม่เคยตรวจ=0 คุ้มน้ำตาลตามค่าเป้าหมายได้=1 คุ้มน้ำตาลตามค่าเป้าหมายไม่ได้=2)
สูบบุหรี่/ยาเส้น	ผู้สูงอายุสูบบุหรี่หรือสูบบุหรี่ยาเส้นใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
เคี้ยวหมาก	ผู้สูงอายุเคี้ยวหมากใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ข้อมูลพฤติกรรมการดูแล	
แปรงฟันแท่ก่อนนอน	ผู้สูงอายุได้แปรงฟันแท่ก่อนนอนใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ใช้ไหมขัดฟัน/แปรงซอกฟัน	ผู้สูงอายุได้มีการดูแลซอกฟัน โดยใช้ไหมขัดฟัน/แปรงซอกฟัน ใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ข้อมูลสถานะช่องปาก	
ฟันแท้	ผู้สูงอายุมีฟันแท้จำนวนกี่ซี่ โดยระบุจำนวนซี่ไม่ใช่หมายเลขซี่
คู่สบฟันหลัง	ผู้สูงอายุมีฟันที่เป็นคู่สบจำนวนกี่คู่สบ โดยระบุหมายเลขคำตอบ ฟันแท้/เทียมสบ 0-3 คู่ = 0 ตั้งแต่4คู่ขึ้นไป (แท้หมด) = 1 ตั้งแต่4คู่ขึ้นไป(แท้+เทียม) = 2 ตั้งแต่4คู่ขึ้นไป(เทียม+เทียม)=3
ใส่ฟันเทียมถอดได้	ผู้สูงอายุมีการใส่ฟันเทียมถอดได้ที่มีสภาพสมบูรณ์ใช้งานได้จำนวนกี่ซี่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ไม่ใส่=0 ใส่น้อยกว่า16 ซี่=1 ใส่เกือบทั้งปาก(16 ซี่ขึ้นไป)=2 ใส่ฟันเทียมทั้งปาก=3)
ข้อมูลการได้รับบริการ (ภายใน 1 ปี)	
ใน 1 ปี ที่ผ่านมา ได้รับบริการป้องกัน/รักษา	ผู้สูงอายุได้รับบริการป้องกัน/รักษาใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ได้รับ=1 ไม่ได้รับ=0)

แบบที่ 6 กลุ่มวัยทำงาน (เฉพาะกลุ่มเสี่ยงโรคเรื้อรัง : เบาหวาน 35-59 ปี)

แบบบันทึกข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวังสุขภาพช่องปากในกลุ่มวัยทำงาน แบ่งเป็น 5 หมวด ได้แก่

- หมวด ข้อมูลพื้นฐานบุคคล เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสอบถาม
- หมวด ปัจจัยเสี่ยง เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือการสอบถามหรือสังเกต
- หมวด พฤติกรรมการดูแล เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสอบถาม
- หมวด สภาวะช่องปาก เป็นข้อมูลที่ได้จากทันตบุคลากรตรวจดูช่องปาก
- หมวด การรับบริการใน 1 ปี เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือการสอบถาม

คำนิยาม

- การเป็นเบาหวาน หมายถึง ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์แล้ว ว่าเป็นเบาหวาน
  - การควบคุมระดับน้ำตาลตามค่าเป้าหมาย คือ ค่า HbA1c ≤ 7 หรือ FPG ≤ 126 mg/dl โดยถามข้อมูลจากผู้ป่วยจากการไปพบแพทย์ ครั้งล่าสุด หรือ จากทะเบียนประวัติ
  - การมีโรคประจำตัวอื่นๆ โดยได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่า เป็นโรคเรื้อรัง โดยดูจากทะเบียนประวัติ เช่น ความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดและหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง ตาต้อ ไตวาย พากินสัน เป็นต้น
- การสูบบุหรี่ หรือ การใช้ยาเส้น(เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากใบยาสูบ หั่นเป็นชิ้นเล็กๆสำหรับมวนสูบ) หมายถึง ปัจจุบันยังสูบบุหรี่หรือใช้ยาเส้นเป็นประจำทุกวัน อย่างน้อย 10 มวน/วัน หรือ เคยสูบเป็นประจำทุกวัน อย่างน้อย 10 มวน/วัน แต่ปัจจุบันเลิกแล้วไม่เกิน 10 ปี
- การแปรงฟันแท้แบบ 222 หมายถึง การแปรงฟันแท้ อย่างน้อย 2 ครั้ง/วัน แต่แต่ละครั้งใช้เวลาแปรงไม่น้อยกว่า 2 นาที และไม่รับประทานอาหารใดใดเลยหลังการแปรงฟันอย่างน้อย 2 ชั่วโมง
- ใช้ไหมขัดฟัน/แปรงซอกฟัน หมายถึง การทำความสะอาดซอกฟันแท้โดยใช้อุปกรณ์ทำความสะอาด ได้แก่ ไหมขัดฟัน หรือ แปรงซอกฟัน เป็นประจำทุกวัน
- รอยโรคในช่องปาก หมายถึง การมีรอยโรคสีขาว และ/หรือ แดง ที่เป็นรอยูนูน หรือเป็นแผล ที่เนื้อเยื่อในช่องปาก ที่ไม่หายเองนานกว่า 2 สัปดาห์ อาจมีอาการเจ็บหรือไม่ก็ได้
- สภาวะปริทันต์ หมายถึง การตรวจสภาวะปริทันต์ โดยใช้เกณฑ์ค่า PSR (Periodontal screening and recording) ซึ่งเป็นการตรวจโดยใช้ WHO probe ในลักษณะคัดกรอง (screening) ที่กำหนดขึ้นโดย American Academy of Periodontology and American Dental Association 1992
  - code 0 ไม่มีเลือดออก ไม่มีหินน้ำลาย
  - code 1 มีเลือดออก ไม่มีหินน้ำลาย
  - code 2 มีหินน้ำลาย
  - code 3 ร่องลึกปริทันต์ 3.5 – 5.5 มม.

- code 4 ร่องลึกปริทันต์ > 5.5 มม.

- จำนวนฟันแท้ หมายถึง จำนวนซี่ฟันแท้ที่ใช้งานได้ (ไม่นับรวม กรณี เหลือแต่รากฟันที่จำเป็นต้องถอน หรือ ฟันโยก ตั้งแต่ 3 degree ที่ต้องถอน)
- คู่สบฟันหลัง 4 คู่ขึ้นไป หมายถึง มีการสบฟันกรามน้อย และ/หรือ ฟันกราม ทั้งฟันแท้และฟันเทียม ซ้าย-ขวา รวมกันอย่างน้อย 4 คู่สบขึ้นไป
- การได้รับบริการตรวจ ป้องกัน รักษา เพื่อการเก็บรักษาฟันแท้ เช่น การจัดทำความสะอาดฟัน การใช้ฟลูออไรด์เข้มข้นสูงเฉพาะที่ หรือ การรักษาที่สามารถเก็บฟันแท้ไว้ได้ เช่น การอุดฟัน รักษา รากฟัน ขูดหินปูน เกลารากฟัน ครอบฟัน หรือ การตรวจ ที่มีการแนะนำหรือฝึกปฏิบัติร่วมด้วย เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถดูแลบริเวณที่เสี่ยงในช่องปากได้ (ไม่นับรวม กรณีตรวจ เพื่อแจ้งสภาวะช่องปากให้ผู้ป่วยทราบ)

คำอธิบายการลงข้อมูลแบบที่ 5

ข้อมูลหมู่บ้าน/ชุมชน	
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน	หมู่บ้าน/ชุมชนที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
ตำบล	ตำบลที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
อำเภอ	อำเภอที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
จังหวัด	จังหวัดที่บันทึกข้อมูล โดยระบุชื่อ
ข้อมูลพื้นฐานบุคคล	
ID	เลขประจำตัวของผู้ป่วย ซึ่งจะใช้เป็นตัวเลขที่จังหวัดกำหนดเองสำหรับการสำรวจรอบนี้ เพื่อเป็นการเฝ้าระวัง โดยระบุเลขประจำตัว
ชื่อ	ชื่อ-นามสกุลของผู้ป่วย โดยระบุชื่อ-นามสกุล
เพศ	เพศของผู้ป่วย โดยระบุหมายเลขเพศ (ชาย=1 หญิง=2)
อายุ	อายุของผู้ป่วย เป็นจำนวนเต็มปี โดยระบุตัวเลขอายุเป็นจำนวนเต็ม
ข้อมูลปัจจัยเสี่ยง	
เบาหวาน	ผู้ป่วยโรคเบาหวานสามารถคุมน้ำตาลได้หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (คุมระดับน้ำตาลตามค่าเป้าหมายได้=0 คุมระดับน้ำตาลตามค่าเป้าหมายไม่ได้=1)
มีโรคประจำตัวอื่นๆ	ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่า เป็นโรคเรื้อรังอื่นที่ไม่ใช่โรคเบาหวาน โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ไม่มี=0 โรคความดันโลหิตสูง=1 โรคไขมันในเลือดสูง=2 โรคหัวใจ=3)
สูบบุหรี่/ยาเส้น	ผู้ป่วยสูบบุหรี่หรือไม่ว่าง โดยระบุหมายเลขคำตอบ (สูบ=1 ไม่สูบ=0)
ข้อมูลพฤติกรรมการดูแล	
แปรงฟันแท้ 2 ครั้งต่อวัน	ผู้ป่วยแปรงฟันแท้อย่างน้อย 2 ครั้ง/วันหรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
แปรงฟันแท้ 2 นาที	ผู้ป่วยแปรงฟันแท้ไม่น้อยกว่า 2 นาที/ครั้งหรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ไม่กินอาหาร หลังแปรงฟัน 2 ชั่วโมง	ผู้ป่วยไม่รับประทานอาหารใดเลยหลังการแปรงฟันอย่างน้อย 2 ชั่วโมงหรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ใช้ไหมขัดฟัน/แปรงซอกฟัน	ผู้ป่วยดูแลซอกฟัน โดยใช้ไหมขัดฟัน/แปรงซอกฟัน ใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ใช่=1 ไม่ใช่=0)
ข้อมูลสถานะช่องปาก	
รอยโรคในช่องปาก	ผู้ป่วยมีรอยโรคในช่องปากหรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (มี=1 ไม่มี=0)
โรคปริทันต์	ระบุสถานะปริทันต์ โดยระบุหมายเลขคำตอบ 0 = ไม่มีเลือดออก ไม่มีหินน้ำลาย 1 = มีเลือดออก ไม่มีหินน้ำลาย 2 = มีหินน้ำลาย 3 = ร่องลึกปริทันต์ 3.5-5.5 มม. 4 = ร่องลึกปริทันต์ > 5.5 มม.
ฟันแท้ใช้งานได้	ผู้ป่วยมีฟันแท้ที่ใช้งานได้จำนวนกี่ซี่ โดยระบุจำนวนซี่ไม่ใช่หมายเลขซี่
ฟันหลังคู่สบ	ผู้ป่วยมีฟันที่เป็นคู่สบจำนวนกี่คู่สบ โดยระบุหมายเลขคำตอบ

	ฟันแท้/เทียมสบ 0-3 คู่ = 0 ตั้งแต่4คู่ขึ้นไป (แท้หมด) = 1 ตั้งแต่4คู่ขึ้นไป(แท้+เทียม) = 2 ตั้งแต่4คู่ขึ้นไป(เทียม+เทียม)=3
ข้อมูลการได้รับบริการ (ภายใน 1 ปี)	
ใน 1 ปี ที่ผ่านมา ได้รับบริการ ป้องกัน/รักษา	ผู้ป่วยเบาหวานได้รับบริการป้องกัน/รักษาใช่หรือไม่ โดยระบุหมายเลขคำตอบ (ได้รับ=1 ไม่ได้รับ=0)